

Gaidot Latvijas simtgadi

Šogad atzīmējam Latvijas valsts 98. dzimšanas dienu, tuvojoties tās simtgadei 2018. gada 18. novembrī. Lielās jubilejas gaidās mēs rosāties un plānojam grandiozas svinības, taču šis ir arī laiks, lai izvirzītu pašiem sev jaunus mērķus un vienotos, kādas vērtības mēs paņemsim līdz savas valsts nākamajai simtgadē.

1918. gada 18. novembrī Latvijas valsts proklamēšanas ceremonijā tās dalībnieki – 38 Tautas Padomes locekļi – saprata, ka tas ir tikai sākums, un nākotnē būs jātiek galā ar grūtiem uzdevumiem. Gluži kā skolā, kad mācības ar katru gadu kļūst arvien sarežģītākas. Taču prieks par savu valsti bija lielāks nekā bailes no grūtībām.

Patiešām – laikā līdz 1940. gadam Latvijas valsts piedzīvoja uzplaukumu, un nostiprinājās tautas nacionālā pašapziņa. Taču neatkarības periodam sekoja padomju okupācijas laiks, kad Latvijas tauta represijās zaudēja lielāko daļu savu gaišāko un talantīgāko prātu, tika iznīcināta brīvvalsts laikā uzbūvētā saimnieciskā dzīve, bet padomju vara centās iznīcināt tautas pašapziņu un cilvēku brīvo gribu.

Taču ideju par brīvu Latviju iznīcināt neizdevās. 1980. gados ar drosmīgu jauno mākslinieku, literātu un citu aktīvu jaunu cilvēku radošajām protesta aktivitātēm Latvijā modās pretestība Padomju varai, kas pamazām pārauga nacionāla mēroga kustībā.

1989. gada 23. augustā akcijā “Baltijas ceļš” divi miljoni cilvēku visās trīs Baltijas valstīs sadevās rokās, lai apliecinātu Baltijas valstu vēlmi atkal būt brīvām. Šī cilvēku ķēde 600 km garumā no Tallinas Igaunijā, cauri Latvijai, līdz Viļņai Lietuvā bija grandiozākā flash-mob akcija mūsdienu vēsturē, kas iedvesmoja cilvēkus visā pasaulē. Mēs uzvarējam cīņu tikai ar savu gara spēku un vienotību. Līdz ar neatkarības deklarācijas parakstīšanu 1990. gada 4. maijā no jauna atdzima Latvijas valsts, kurā pašlaik dzīvojam.





2001.gada 29.jūlijā Dziesmusvētkos toreizējā Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga savā uzrunā sacīja: "Mēs esam bagāta tauta, jo daudz esam saņēmuši mantojumā. Mēs esam skaista tauta, jo mantojums ir ticis gadu simtos un tūkstošos sijāts un vētīts. Ir tikai tas, kas par labu ticis atzīts. [...] Pagātne ir mums, lai mēs izvēlētos, kā viņu pārņemt, kā viņu pieņemt, kā viņu padarīt par savu."

Cilvēces vēsture ir piedzīvojusi daudzu tautu un valstu piedzimšanu un izzušanu. Šobrīd pasaules 7 miljardi cilvēku dzīvo 200 valstīs, no tiem 0,029% – Latvijā. Esam tik maza valsts, ka mūsu pastāvēšana ir brīnums, kas jāargā un jālolo. Šodien visa pasaule ir vaļā, un informācijas tehnoloģijas ļauj mums dzīvot latviskajā informācijas telpā neatkarīgi no mūsu atrašanās vietas. Taču Latvija kā valsts nevar pastāvēt bez mūsu fiziskas līdzdalības – citādi nākotnē vārds "Latvija" būs vien domēna vārds virtuālajā pasaulē vai anonīms pieturas punkts globālajā preču kustībā. Tikai mūsu vēlme būt par daļu no šīs zemes un tautas, gribēšana darboties visiem kopā ļaus Latvijai pastāvēt un attīstīties kā jēgpilnai valstij arī nākamajos simt gados.

Valsts izveidošanas augstāko sūtību pirms tūkstošiem gadu jau definējis filozofs Aristotelis: "Valsts tiek radīta ne tikai tādēļ, lai izdzīvotu, bet galvenokārt tamdēļ, lai dzīvotu laimīgi." Latvijas valsts radās sarežģītā vēstures posmā, un tās pastāvēšanas pirmo gadsimtu vairāk raksturo izdzīvošanas un pašsaglabāšanās stāsts, tādēļ ar kopīgiem darbiem un labām domām nākamajos simts veidosim laimīgu un pārticīgu dzīvi.

